

BRAIN@work

Concept-activiteitenplan 2011

Ter bespreking in de algemene ledenvergadering van 1 november 2010

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Vereniging	4
<i>Missie</i>	4
<i>Taakopvatting</i>	4
<i>Leden</i>	4
<i>Financiën</i>	5
<i>Organisatie</i>	6
<i>Vormen van samenwerking binnen BRAIN</i>	6
2. Activiteiten	7
<i>Innovatienetwerk</i>	7
<i>Lobby</i>	8
<i>Kwaliteitszorg</i>	9
<i>DIV+ A of: de sectie Inspectie-in-oprichting</i>	15
<i>Arbeidsmarkt, opleiding en mobiliteit</i>	16
<i>Collectieve promotie</i>	17

Voorwoord

In afwachting van een nieuwe beleidsvisie van een nieuwe bewindspersoon presenteert BRAIN dit jaar haar activiteitenplan. Een plan waarvan we hopen dat het snel weer kan worden herschreven. We maken over een paar maanden graag nieuwe plannen voor de uitvoering van opdrachttaken die OCW de branchevereniging verstrekt om het archiefveld sterker en beter te maken.

Behalve op een nieuwe beleidsvisie, wachten we ook op wat de in het regeerakkoord aangekondigde bezuinigingsmaatregelen voor onze branche gaan betekenen. Het zijn onzekere tijden. Gelukkig zien we ook dat wij in onze branche niet langer lijdzaam afwachten tot er van alles over ons wordt uitgestort. We maken plannen voor verregaande samenwerking om ook in tijden van schaarse middelen te kunnen blijven innoveren en verbeteren. Het motto is daarbij: koppelen door ontkoppelen.

Met koppelen doelen we op de uitwisselbaarheid en het optimaal hergebruik van (archief)informatie. Ontkoppelen verwijst naar de scheiding van front- en backoffice, omdat we sommige archiefinstellingen zullen zien overgaan naar uitbesteding van het beheer. Ontkoppelen verwijst ook naar de scheiding tussen informatie en object. Zijn wij nu nog volledig ingesteld op raadpleging van originelen op elk gewenst moment van de dag, over niet al te lange tijd geven we prioriteit aan het ter beschikking stellen van de informatie uit en/of een kopie van het object langs digitale weg. Ontkoppeling van specialisten en instellingen is ook een mogelijke ontwikkelingsrichting. De Archiefcoalitie Digitale Duurzaamheid gaf daarvan al een voorproefje: instellingen zetten hun e-depotspecialisten in voor het ‘nut van het algemeen’ van de hele sector. Ontkoppeling zou zelfs kunnen plaatsvinden tussen de instelling die een collectie beheert en de instelling die die collectie aan het publiek presenteert. Het gaat er maar om hoe het materiaal het beste zijn (potentiële) publiek bereikt.

Bij dit alles blijft één koppeling onverminderd belangrijk: die tussen de archiefinstellingen en hun branchevereniging.

Jantje Steenhuis,
Voorzitter BRAIN

1. Vereniging

Missie

BRAIN verbindt, versterkt en ondersteunt archiefinstellingen in Nederland, zodat die in staat zijn de maatschappelijke, culturele en informatieve waarde van hun archieven en documentaire collecties optimaal tot hun recht te laten komen. De vereniging schept daarvoor de benodigde voorwaarden door op te treden als lobbyist, dienstverlener/adviseur, platform en ‘gilde’.

Taakopvatting

BRAIN komt voort uit en is van de branche. De behoeften van en vraagstukken binnen de branche zijn leidend voor de koers van de vereniging. ‘Voor u en met u’ is het motto van BRAIN. Dat is deels keuze, deels noodzaak: BRAIN heeft weinig middelen, en moet daarom echt als collectief opereren om dingen voor elkaar te krijgen.

Leden

BRAIN telt 67 leden en 3 begunstigers uit alle geledingen van onze gemêleerde branche: grote en kleine instellingen, overheidsarchieven en particuliere archiefbeheerders, bedrijfsarchieven en archiefinspecties. Dat is beduidend minder dan de 70% van de branchegenoten die we als streefcijfer hanteerden tijdens onze eerste levensjaren. De doelgroep van BRAIN bestaat ruim genomen uit zo’n 200 instellingen die lid of begunstiger kunnen worden.

Ons draagvlak in het openbare archiefwezen is redelijk groot. Maar liefst 61 van de leden zijn uit die hoek afkomstig en bijna alle grote overheidsarchieven zijn aangesloten. Het Nationaal Archief, Erfgoed Nederland en de Hogeschool van Amsterdam (Archiefschool) zijn begunstiger van BRAIN.

Recentelijk heeft het Werkverband Gemeentelijke Archiefinspecteurs (WGA) besloten zich onder de paraplu van BRAIN te scharen. Onderdeel van de afspraken met het WGA is een

‘ingroeimodel’. Dat maakt het mogelijk dat instellingen die tot op heden wel participeerden in de WGA, maar nog niet waren aangesloten bij BRAIN, tegen een gereduceerd tarief ‘toehoorder’ van BRAIN kunnen worden. Veertien instellingen zouden daarvoor in aanmerking komen. De status van toehoorder, op te vatten als een adspirant-lidmaatschap, kunnen ze maximaal twee jaar houden. Daarna beslist de toehoorder of zijn instelling zich als volwaardig lid aansluit bij BRAIN. Langs die weg verwacht BRAIN op korte termijn groei van het ledental te realiseren.

In de particuliere sector (categoriale instellingen en bedrijfsarchieven) scoren we nog steeds te laag. Slechts zes van onze leden zijn particuliere instellingen. Bestuur en bureau blijven zich inspannen om de beeldvorming te corrigeren dat BRAIN er met name zou zijn voor het openbare archiefwezen. We willen ook in de particuliere sector graag nieuwe leden werven.

Op basis van de (goede) ervaringen die het bestuur heeft opgedaan bij het vervlechten van BRAIN en WGA zal worden gewerkt aan het maken van vergelijkbare afspraken met het Platform Particuliere Archieven en het Platform Communicatie.

Financiën

De enige vaste bron van inkomsten wordt gevormd door de contributie-inkomsten.

Door het financiële beleid van de laatste jaren is er een bescheiden reserve opgebouwd. Het beleid van 2010 en komende jaren is er op gericht het vermogen geleidelijk in te zetten.

Eenzijds stellen we onszelf daarmee in staat zichtbaar en effectief te blijven opereren. Het is vooral van belang om de saamhorigheid en de samenwerking in de branche te bevorderen. Dat doen we door de inzet van de bureaumedewerker die de samenwerking tussen instellingen in verenigingsverband gaande houdt.

Bij een ledental van ca. 100 kunnen we onze minimumuitgaven doen zonder dat we hoeven in te teren op onze reserves. Dat is dan ook het minimale streefcijfer.

Extra activiteiten bovenop de in dit plan genoemde, zijn alleen mogelijk als er externe financiering voor gevonden wordt. Dat kunnen subsidies zijn, bijvoorbeeld uit het professionaliseringsprogramma van de Mondriaanstichting, maar ook eigen bijdragen van leden die zich hard willen maken voor bepaalde ontwikkelingen.

Organisatie

Het verenigingsbestuur bestaat uit Jantje Steenhuis (voorzitter, namens Gemeentearchief Rotterdam), Maarten Schenk (secretaris, namens Haags Gemeentearchief), Daan Hertogs (penningmeester, namens Stadsarchief Breda), Jan van der Meer (lid, namens Rabobank Nederland), Ariela Netiv (lid, namens Regionaal Archief Leiden), Wim Reijnders (lid, namens Markiezenhof) en Lieuwe Zoodsma (lid, namens Noord-Hollands Archief).

Rens Frommé bemant het bureau van de vereniging vanuit zijn standplaats in het Haags Gemeentearchief. Hij wordt ingehuurd via een uitzendbureau. Margreet Windhorst (Raamwerk advies en tekst) levert als freelancer gemiddeld twee dagen per maand bestuursondersteuning, met name op het gebied van beleid.

Vormen van samenwerking binnen BRAIN

Statutair kent BRAIN secties/kennisgroepen, die door de ledenvergadering moeten worden ingesteld met het oog op specifieke taken met een permanent karakter. De verdere vormgeving van de samenwerkingsverbanden binnen BRAIN is vrij.

Tot dusver is de sectie Kwaliteitszorg de enige sectie. De overige organisatorische verbanden hebben de vorm van projectgroepen. Zij zijn bezig met klussen die vooralsnog een tijdelijk karakter dragen. De vereniging kan zich vanwege de financiële situatie waarin ze verkeert, ook niet permitteren om veel vaste taken te benoemen waar structureel geld voor nodig is.

Volgend op de aansluiting van het WGA bij BRAIN, zal in 2011 wel een sectie Inspectie worden opgezet, waarin ook de activiteiten van de projectgroep DIV+A kunnen worden ondergebracht. Het vermogen dat de WGA inbrengt (5.000 euro) is geoormerkt geld voor de nieuw op te richten sectie Inspectie.

2. Activiteiten

Innovatienetwerk

Het *Besteladvies Archieven* van de Raad voor Cultuur benadrukt terecht dat veel vraagstukken in de archiefsector collectief opgepakt moeten worden. De branche moet zich gaan manifesteren als ‘netwerk van betekenis’ en verantwoordelijkheid nemen voor het verzilveren van de cultureel-maatschappelijke waarde van archieven. In die gedachte kan BRAIN zich goed vinden. Voor zichzelf ziet BRAIN hier ook echt een rol: de branchevereniging kan en moet gestalte geven aan dit ‘netwerk van betekenis’.

Het bestuur neemt hiervoor zelf verantwoordelijkheid. Het belegt deze taak niet bij een projectgroep, maar beschouwt het gestalte geven aan ‘netwerken van betekenis’ voor het komende jaar als een van zijn taken. Het bestuur zal in dit verband de leden aansporen om elkaar deelgenoot te maken en mee te laten profiteren van de innovaties die afzonderlijke instellingen initiëren en doorvoeren. BRAIN onderschrijft op dit punt de Innovatieagenda van Erfgoed Nederland: stimuleer dat wat spontaan en van onderop groeit en ontwikkelt om zich verder te verspreiden.

De bestuursleden zelf geven daarin nu al het goede voorbeeld. Het Regionaal Archief Leiden ontwikkelde recentelijk een digitale studiezaal en stelt dit product onder de vlag van BRAIN beschikbaar aan de branche. BRAIN-leden kunnen de ontwikkelde software gaan gebruiken zonder dat zij ontwikkelkosten doorberekend krijgen. De implementatiekosten zijn uiteraard wel voor rekening van de instellingen die het systeem willen gaan gebruiken. Het Stadsarchief Breda doet hetzelfde met de generieke hulpmiddelen die ze daar ontwikkelen voor de virtuele studiezaal. En het Haags Gemeentearchief biedt de daar ontwikkelde tools voor *scanning on demand* aan aan de andere leden van BRAIN.

Een ander goed voorbeeld van het concreet gestalte geven van samenwerking is het gezamenlijke project Bouwdossiers Mijnadres.org. Samen met Archief Eemland, het Felix Archief te Antwerpen, het Streekarchief Land van Heusden en Altena en het Stadsarchief Mechelen is het Gemeentearchief Rotterdam een project gestart dat als doel heeft om alle bouwdossiers digitaal beschikbaar te stellen. Op de in het najaar van 2010 te lanceren website MijnAdres.org zal een overzicht te vinden zijn van alle bouwdossiers die de bij het project betrokken archiefdiensten beheren. Andere instellingen kunnen zich bij dit initiatief aansluiten.

Bestuur en bureau inventariseren de komende maanden andere breed inzetbare nieuwe producten en tools die in en door de lid-instellingen ontwikkeld worden. Instellingen kunnen zelf uiteraard ook eigen ontwikkelprojecten of projecten van derden aanmelden bij BRAIN. In samenspraak met de ontwikkelende instelling wordt bekeken of een ontwikkeling, product of tool breed inzetbaar is en onder welke condities het aangeboden zou kunnen worden aan andere leden van BRAIN. Zo dragen we bij aan de eenduidigheid van producten en diensten (een grote wens van onze gebruikers!) en besparen we en passant ook enorm op ontwikkelkosten.

Lobby

Nu de nieuwe regering is aangetreden en ook alle tot bewindspersoon benoemde kamerleden zijn vervangen, gaat BRAIN werk maken van het leggen van contacten met relevante fractiespecialisten en kamerleden die tot het netwerk van (bestuurs-)leden van BRAIN behoren.

Als het goed is, ligt er eind 2010 een nieuwe archiefvisie van een nieuwe minister of staatssecretaris van Cultuur. BRAIN streeft ernaar partner van OCW te worden bij de uitvoering van de beleidsvoornemens. Eerste vereiste daarvoor is natuurlijk een visie die goed aansluit bij de opvattingen en de behoefte van onze leden. Hoe dat uitpakt, is op dit moment nog niet te zeggen. BRAIN zal er, tot op de dag dat de visie naar de Tweede Kamer gaat, alles aan doen om ervoor te zorgen dat de beleidsvisie van het ministerie aansluit op de vraagstukken in en de behoeften van de branche.

Zonder een stevige rol van de branchevereniging in de uitvoering van het archiefbeleid is het voortbestaan van BRAIN onzeker. Een opdrachttaak met bijbehorende middelen, bijvoorbeeld op het gebied van (institutionele) kwaliteitszorg, geeft BRAIN body en zal als vliegwiel werken voor verdere groei en versterking van de vereniging.

Als lid van de Archiefcoalitie Digitale Duurzaamheid (ACDD) blijft BRAIN zich beijveren voor de ontwikkeling van een gemeenschappelijke e-depotvoorziening voor –om te beginnen– het openbare archiefwezen.

Terwijl de nieuwe archiefvisie nog geschreven moet worden, beloven de voornemens van de nieuwe regering weinig goeds voor de branche. Het overheidsapparaat staat voor grote bezuinigingen. Een groot deel daarvan slaat neer bij de decentrale overheden. Veel van onze leden krijgen kortingen van 10 tot 20% van hun budget te verwerken. Subsidieregelingen zoals de Innovatieregeling van Agentschap.nl worden vroegtijdig beëindigd. De rijksoverheid wil de decentralisatie van de RHC's doorzetten en kondigt daarbij een bezuiniging aan van 25% van het budget.

BRAIN zal zich tegen dergelijke maatregelen verzetten, maar tegelijk creatieve en innovatieve wegen zoeken om ervoor te zorgen dat de branche zich ondanks de krapte aan middelen toch kan blijven ontwikkelen en vernieuwen. Daarbij is volgens BRAIN samenwerking binnen en buiten de branche de enige weg. Professionalisering van de archieffunctie door schaalvergroting van archiefdiensten en door de inrichting van gemeenschappelijke voorzieningen voor bijvoorbeeld het beheer van digitale archieven, kan daaraan een goede bijdrage leveren. BRAIN bereidt momenteel een notitie voor over de mogelijke herinrichting van de archieffunctie bij de overheid in het kader van schaalvergroting en kwaliteitsverbetering van het openbaar bestuur. Begin 2011 verwachten we daarover in gesprek te gaan met onze leden. Welke richting we ook opgaan en waar we onze lobby-activiteiten ook op richten: eensgezindheid hebben we nodig om als branche misschien niet méér, maar dan hopelijk toch evenvéél met minder te kunnen doen.

De lobby-activiteiten kosten steeds veel inzet en tijd van bestuur en ondersteuning. Het zijn niet de meest zichtbare en merkbare activiteiten van BRAIN, maar momenteel wel de belangrijkste. Het is de beste manier om de branche een stem te geven bij het bepalen van haar eigen toekomst.

Kwaliteitszorg

Een gezond bestel neemt zichzelf en de kwaliteit van het eigen functioneren serieus. Zelfregulering en professionalisering zijn dan ook de kernwoorden in de visie van BRAIN, zoals in 2009 verwoord in *Archiveren is vooruitzien* en nog onlangs in de brief die we aan OCW schreven in de aanloop naar de nieuwe departementale beleidsvisie.

Daarom blijft kwaliteitszorg een belangrijk speerpunt. BRAIN besteedt er net als voorgaande jaren het grootste deel aan van de middelen die beschikbaar zijn voor het activiteitenbudget. De komende jaren blijven in het teken staan van uitbouw van het instrumentarium van kwaliteitszorg als opmaat naar de certificering van instellingen. *Plan, do, check, act* is de leus.

Servicenormen

De Servicenormen (v/h het Klantenhandvest) vormen een belangrijk instrument bij de standaardisering op het gebied van dienstverlening. Standaardisering is geen doel op zich: het is in het belang van onze klanten. In 2010 maakte het Focusgroepenonderzoek van BRAIN duidelijk dat zij op dit punt veel dringende wensen hebben waar wij als branchegenoten niet of nauwelijks aan tegemoet komen. Onze klanten beklagen zich over het gebrek aan samenwerking in de branche, over het gebrek aan samenhang en eenduidigheid in de wijze waarop we onze collectie toegankelijk maken en presenteren en in de manier waarop we onze dienstverlening inrichten. De Servicenormen zijn een middel om daar iets aan te doen.

De Servicenormen zijn in de loop der jaren ‘vervuild’ geraakt met afspraken die niet zo zeer relevant zijn voor de klanten maar meer voor de instellingen zelf. Daarom heeft BRAIN besloten de oude Servicenormen te splitsen in twee instrumenten. De Servicenormen gelden vanaf nu als een uitsluitend extern gericht instrument, bestemd voor de gebruikers van archieven. Daarnaast werkt BRAIN aan een Handvest Dienstverlening Intern.

De Servicenormen-nieuwe-stijl zijn voorbereid met en door de leden tijdens verschillende werkconferenties en vastgesteld in het bestuur op 15 oktober 2010. Het wordt gepresenteerd op de algemene ledenvergadering van 1 november 2010. De implementatie van en de communicatie rond de nieuwe Servicenormen is een belangrijke opgave voor 2011. De Servicenormen kunnen ook een rol spelen in de collectieve promotiecampagne richting onze (potentiële) gebruikers, die we in 2011 verder gaan ontwikkelen.

De Servicenormen vormen een dynamische standaard. Niets is immers zo veranderlijk als de wens van de klant! Dat heeft de laatste Kwaliteitsmonitor wel laten zien. De meeste instellingen die in 2009 deelnamen aan de monitor hebben hun analoge dienstverlening op peil gehouden of zelfs verbeterd volgens objectieve maatstaven. Toch waardeerde de klant de dienstverleningskwaliteit gemiddeld lager dan voorheen. De reden? De klant vindt na verloop

van tijd bepaalde dingen vanzelfsprekend. En wat vanzelfsprekend is, hoort er gewoon te zijn. Daarmee scoor je dus niet. Om klanten tevreden te houden, moet een instelling meebewegen met de ontwikkeling van de wensen van de klant. Periodiek worden de normen daarom op actualiteit aan wensen en eisen van het publiek getoetst en op basis daarvan aangepast in overleg met het veld. Door vervolgens de klanttevredenheid periodiek te meten met de Kwaliteitsmonitor, kan een verbetercyclus op gang komen.

De invoering van de Servicenormen is een belangrijke stap naar een kwaliteitsregister, waar onze gebruikers al enige tijd behoefte aan hebben. Het is daarom van het grootste belang dat de Servicenormen echt gelden als standaard en niet, zoals in het verleden, door iedereen naar eigen wensen kan worden aangepast. Door in de hele branche hetzelfde Servicenormen te gebruiken, weten onze gebruikers precies wat zij van ons kunnen verwachten.

Handvest Dienstverlening Intern

Het Handvest Dienstverlening Intern beschrijft de instellingskant van de Servicenormen. Het bevat normen die de randvoorwaarden vormen voor instellingen om de Servicenormen waar te kunnen maken. Het is een toekomst- en ontwikkelgericht kwaliteitsinstrument. De normen zijn op te vatten als prestatieafspraken die gerealiseerd dienen te worden binnen een nader te bepalen termijn. Ook het interne dienstverleningshandvest is, net als de Servicenormen, geen statisch instrument: het ontwikkelt mee met de wensen van de klanten en de ontwikkelingen binnen en mogelijkheden van de instellingen en de branche.

Het Handvest Dienstverlening Intern is in voorbereiding en zal eind 2011 vorm hebben gekregen.

Meer dan dienstverleningskwaliteit

Niet alleen dienstverleningskwaliteit telt. Een archiefinstelling die kwaliteit biedt, heeft ook zijn beheer en behoud op orde. Op het gebied van collectiebeheer zijn verschillende standaarden in ontwikkeling. BRAIN spant zich in 2011 in om deze ontwikkelingen in een kader te plaatsen en te vertalen naar voor archiefdiensten bruikbare normen. Een volgende stap is de verbreding van het Handvest Dienstverlening Intern naar een integraal intern kwaliteitshandvest. Dat vormt de basis voor de volgende stap, waar we ons ook richting ministerie hard voor maken: die van een

register van archiefinstellingen die voldoen aan zowel de wensen en de behoeften van de klanten als aan eisen van professionele taakuitvoering. Daarmee neemt de branche verantwoordelijkheid voor haar eigen toekomst.

Kwaliteitsmonitor

De leden van BRAIN besloten in de ALV van november 2008 de Kwaliteitsmonitor Dienstverlening elke twee jaar uit te voeren. De laatste monitor dateert van 2009. In 2011 is het dus weer tijd voor een nieuw onderzoek. Ook de monitor is geen statisch instrument. In 2009 pasten we de vragenlijst vrij drastisch aan aan het toegenomen belang van de digitale dienstverlening. In december 2010 bekijkt een projectgroep van dienstverleners gezamenlijk welke wijzigingen dit keer nodig en wenselijk zijn. Op basis van een recent uitgevoerde analyse van alle antwoorden op de open vragen uit de monitor 2009 is een goed beeld ontstaan van verbeterpunten voor zowel de monitor 2011 als de (digitale) dienstverlening van instellingen. De wijzigingen in de vragenlijst voor de monitor worden vervolgens in een werkconferentie in februari 2011 overlegd met het veld. Vanwege de ingrijpende aanpassingen in de vorige ronde, is de verwachting dat de vragenlijst redelijk stabiel blijft. Daardoor zullen de uitkomsten van 2011 goed vergeleken kunnen worden met die van 2009.

In het voorjaar van 2011 gaat het onderzoek daadwerkelijk van start. Klanten kunnen dan online en op papier aangeven wat ze van onze dienstverlening vinden. De uitkomsten zijn in het najaar beschikbaar en kunnen dan weer richting geven aan concrete verbeteracties in instellingen en wellicht ook in de branche als geheel.

Benchmark

De werkgroep Benchmark is in 2010 opgenomen in de sectie Kwaliteitszorg. De werkgroep deed in 2009 onderzoek naar benchmarkmogelijkheden voor archiefinstellingen. In 2010 volgde een kleinschalige pilot, waaraan helaas slechts drie instellingen deelnamen. Deze deelnemers zijn doende om naar aanleiding van de benchmark verbeterplannen voor hun websites op te stellen. Zij zullen hun ervaringen in 2011 met de branche, zodat andere instellingen kunnen zien wat een benchmark kan een instelling zoal kan opleveren.

Het ontwikkelen en onderhouden van systemen voor het verzamelen en beheren van benchmarkgegevens is een kostbare zaak. BRAIN moet dus zoeken naar eenvoudigere en goedkopere manieren om vergelijking tussen instellingen en hun prestaties mogelijk te maken en zo het lerend vermogen van de branche aan te boren. BRAIN gaat daarom i.s.m. LOPAI basale gegevens verzamelen over archiefinstellingen. Het gaat daarbij om kengetallen zoals het CBS die voorheen verzamelde: over de omvang van de instellingen in budget en fte, over de omvang en de samenstelling van de collectie, over de groei van de collectie door overbrenging en acquisitie, over het publieksbereik etcetera. Daarbij moet voorop staan dat de bijeengebrachte cijfers eenduidig genoeg zijn om een reële vergelijking tussen instellingen mogelijk te maken.

Draagvlak voor kwaliteitszorg archiefinstellingen

Voor ontwikkeling, toepassing en onderhoud van kwaliteitsinstrumenten t.b.v. een optimale kwaliteitszorg is draagvlak nodig in het archiefveld. De sectie betreft de leden van BRAIN daarom zoveel mogelijk bij de ontwikkeling van deze instrumenten door geregeld werkconferenties te organiseren. Ook in 2011 staan er weer twee conferenties op de planning.

Promotie van kwaliteitszorg bij archiefinstellingen

Om het gebruik van kwaliteitsinstrumenten te bevorderen, is voorlichting en promotie onder archiefinstellingen noodzakelijk. De sectie Kwaliteit houdt de leden via nieuwsbrieven en via www.archiefbrain.nl op de hoogte. Het veld in den brede wordt op gezette tijden geïnformeerd door middel van artikelen in het Archievenblad of andere vakbladen. De introductie van de Servicenormen in 2011 zal ook het nodige vergen richting diverse klantgroepen, zoals genealogen, (amateur)historici en overheidsinstellingen.

Op de plank: auditstelsel en archievenregister

De kwaliteit van archiefinstellingen wordt voor wat betreft het aspect dienstverlening getoetst door middel van de Kwaliteitsmonitor. Voor het toetsen van de totale kwaliteit van een archiefinstelling aan de normen uit het interne handvest is een herhaalbaar onafhankelijk onderzoek nodig: de audit.

Om te kunnen toetsen zijn allereerst normen nodig. Die zijn, zoals hierboven beschreven, nog volop in ontwikkeling. Daarom, en ook omdat BRAIN momenteel onvoldoende middelen heeft, laten we de ontwikkeling van een volledig auditinstrumentarium nog even rusten. BRAIN is van mening dat normering, een kwaliteitsregister en de bewaking daarvan ook een zaak is van de rijksoverheid en niet alleen van de branche. In het jargon van OCW is er sprake van een besteltaak, waar het rijk een eigen verantwoordelijkheid voor draagt en middelen voor ter beschikking zou moeten stellen. BRAIN hoopt OCW hiervan te kunnen overtuigen zodat zelfregulering met steun van het rijk een van de pijlers van de nieuwe departementale archiefvisie wordt.

DIV+ A of: de sectie Inspectie-in-oprichting

De projectgroep DIV+ A heeft in 2010 veel van de voornemens moeten laten rusten. Eerst was het zaak om de (gemeentelijke) archiefinspecteurs, die immers de brug tussen DIV en archieven vormen, op een goede manier aan BRAIN te verbinden. Nu de vervlechting van BRAIN en WGA een feit is, komt er weer ruimte en tijd voor de inhoud. Een belangrijke functie van de sectie Inspectie i.o. zal kennisdeling en –uitwisseling zijn. Daartoe zal de sectie, net als voorheen bij de WGA een goede gewoonte was, twee maal per jaar een bijeenkomst organiseren voor alle inspecteurs.

Het bestuur zal de sectie, zodra die vorm heeft gekregen en bemensd is, vragen om zich te buigen over de doorstart van DIGIDIVA. Nu beoogd samenwerkingspartner SOD een eigen kennissite is begonnen en IM-BREED een duidelijke platformfunctie heeft verworven, rijzen er binnen BRAIN twijfels over de toegevoegde waarde van een doorstart van DIGIDIVA. De twijfel wordt nog gevoed door de schaarste aan middelen waar BRAIN mee kampt. De sectie zal worden gevraagd het bestuur te helpen bij deze afweging.

Het bestuur zal de sectie ook inzetten voor gedachtenvorming ten aanzien van andere vragen. Bijvoorbeeld die naar de consequenties van de keuze voor een Archievenregister voor de inrichting van de toezichtsfunctie. Ook de vragen welke de competenties de archiefinspecteur in de toekomst nodig heeft en hoe we kunnen bewerkstelligen dat de daarvoor benodigde opleidingsvoorzieningen er komen, vragen dringen om een antwoord.

Het bestuur weet dus al hoe ze de sectie wil inzetten ten behoeven van visie- en beleidsontwikkeling. Wat de sectie voor de inspectiefunctie van onze leden kan betekenen, en hoe daaraan invulling gegeven zal worden, is echter grotendeels aan de sectie zelf. Nadere plannen zullen daarom worden gepresenteerd op de voorjaarsledenvergadering van 2011. In de begroting is een reservering opgenomen om er zeker van te zijn dat de sectie middelen heeft om activiteiten te ontplooiën. Bovendien brengt het WGA een klein eigen vermogen in dat geormerkt is voor de sectie.

Arbeidsmarkt, opleiding en mobiliteit

De bemensing van onze instellingen is doorslaggevend voor de kwaliteit die we als branche kunnen leveren. Arbeidsmarkt, opleiding en mobiliteit blijven dan ook aandachtspunten van BRAIN. BRAIN zou in 2010 met inzet van de bureaucapaciteit verder onderzoek uitvoeren naar de staat van onze arbeidsmarkt. Dit onderzoek, naar de instroom vanuit de opleidingen, is vanwege capaciteitsgebrek bij het bureau doorgeschoven naar 2011. Zorgelijk is wel dat de projectgroep weinig activiteiten ontplooit. Versterking van de groep is wenselijk.

Brain stimuleert onder haar beroepsgroep het levenslang leren. Peter Horsman verzorgt in 2011 onder de vlag van BRAIN masterclasses voor diensthoofden van instellingen. In deze masterclasses licht hij toe wat diensthoofden kunnen doen om hun instelling aan te laten sluiten op de nationale E-depot infrastructuur.

De deskundigheid van onze mensen is ons belang, maar eerst en vooral een zaak van de beroepsbeoefenaren zelf, verenigd in de KVAN. BRAIN steunt het streven van de KVAN om te komen tot certificering van archivariissen en recordmanagers, maar heeft nog wel wensen over de inhoudelijke en bestuurlijke vormgeving daarvan. In 2010 is dat steeds onderwerp van gesprek geweest tussen beide besturen. BRAIN werkt in mee aan proefcertificering om de werking van het systeem verder te testen.

BRAIN is de KVAN erkentelijk voor de jaarlijkse tweedaagse conferentie die zo'n belangrijke platform- en netwerkfunctie heeft in ons werkveld. De branche heeft veel belang bij een dergelijk evenement. Desgevraagd heeft BRAIN daarom in 2010 besloten de studiedagen 2011 ook geldelijk te ondersteunen. Bovendien zal BRAIN tijdens deze studiedagen een programmaonderdeel voor instellingsdirecteuren verzorgen.

Collectieve promotie

In 2010 heeft de projectgroep Collectieve Promotie zich ingespannen om samen met het communicatiebureau Edenspiekermann te komen tot een collectieve promotiestrategie voor de archieven in Nederland. Uit het voorstel van Edenspiekermann bleek dat een gedegen aanpak tonnen kost. Een aanvraag voor gedeeltelijke financiering vanuit programmagelden van de Mondriaanstichting is afgewezen. Daarom zien we ons gedwongen om de ontwikkeling stapsgewijs vorm te geven en zullen we ons telkens maar kleine stapjes kunnen veroorloven. Maar het belangrijkste is, dat we de route van de collectiviteit gaan bewandelen, al is het dan langzaam.

Om eventueel alsnog in aanmerking te komen voor een subsidie van de Mondriaanstichting voor onze promotieplannen, moet er sprake zijn van innovatie waar de klant baat bij heeft. Promotie moet daarom hand in hand gaan met collectieve productontwikkeling en eventueel dienstverlening.

De belangrijkste stappen zijn:

1. Vastleggen van de collectieve merknaam.
2. Aangesloten archieven betrekken bij de uitwerking van de communicatiestrategie door middel van het vormen van klankbordgroepen en het organiseren van workshops rondom gezamenlijke thema's/producten.
3. Het vullen en aanbieden van een *toolkit*, met marketing-, promotie- en communicatietools.
4. Een portalachtige toegang tot de Archiefcollectie Nederland.

De projectgroep wil tijdelijk een externe kracht inhuren om nadere uitwerking te geven aan kernwaarden, mogelijke deelgebieden, thema's en/of producten die geschikt zijn voor gezamenlijke ontwikkeling, de bijbehorende doelgroepen en de manier om daar de leden bij te betrekken. Denk aan: 'Inzicht in maatschappelijke ontwikkelingen van een stad' of 'Inzicht in persoonlijke familiegeschiedenis. Vervolgens zullen daar thema's en vragen bij worden geformuleerd, die mensen persoonlijk raken. Bijvoorbeeld bij familiegeschiedenis 'Mijn vader was misschien lid van de NSB, hoe kom ik daar meer over te weten', of 'Ik woon in een oud schoolgebouw, wat bekend over de geschiedenis van dit gebouw'.

Op basis van deze thema's, deelgebieden en doelgroepen ontwikkelen we in gezamenlijkheid ideeën voor producten (tools, lezingen, online zoekinstrument etc.). Daarmee kunnen we vervolgens naar de subsidiënten. Uit de afwijzing van onze eerdere aanvraag bij de Mondriaanstichting hebben we geleerd dat het belangrijk is om het product waarvoor we subsidie aanvragen voldoende concreet en klantgericht te maken.

Een volgende stap, als er tenminste middelen beschikbaar komen, is om de ideeën door een professioneel bureau te laten vertalen naar een communicatiestrategie en een aansprekende en heldere vormgeving.